A.° 1853. N.° 141.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Zaturdag den 10 September.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* geven bij deze aan de Ingezetenen kennis, dat, uit hoofde der weder hier ter stede bestaande *Aziatische Braakloop* of *Cholera*, met overleg van de Plaatselijke Commissie van Geneeskundig Toevoorzigt, maatregelen zijn genomen, ten einde de Lijders, die niet spoedig genoeg tot hunnen gewonen Geneesheer of tot die der Armbesturen waartoe zij behooren de toevlugt mogten kunnen nemen, aanvankelijk spoedige hulp te kunnen verleenen, en dat, dientengevolge, aanvangende op morgen den 10 dezer, des middags ten 12 ure, in het Locaal boven het Boterhuis aan de Nieuwemarkt, zoo bij nacht als bij dag, een Geneesheer te dien einde zal tegenwoordig zijn.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS vermeenen voorts deze gelegenheid niet te mogen laten voorbijgaan om de ingezetenen met allen nadruk aan te bevelen om, door bevordering van de reinheid zoo in als buiten 's huis, en door omzigtigheid in het gebruik van zoodanige spijzen en dranken, welke voor de gezondheid nadeelig kunnen zijn en de vatbaarheid voor de Cholera kunnen vermeerderen, zoo veel maar mogelijk mede te werken tot dat alles wat, onder Gods zegen, geschikt kan zijn om den verderen voortgang der ziekte tegen te gaan of althans te verminderen.

Rotterdam den 9 *September* 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.

De Secretaris, *STORM VAN 'S GRAVESANDE.* De Burgemeester, *J. F. HOFFMAN.*

BUITENLAND.

LONDEN den 7 september.

Sedert zondag avond zijn meer dan drie honderd schepen, grootendeels uit Noordsche en Nederlandsche havens, de Teems binnen gezeild, waarin zij vroeger door tegenwind belet waren. Het opkomen eener zoo groote vloot leverde een indrukwekkend gezigt op en veroorzaakte aan de kantoren der in- en uitgaande regten te Gravesend eene onbeschrijfelijke drukte.

— Gedurende de jongste Zitting zijn bij het Lagerhuis 166 adressen, gezamenlijk met 51,567 handteekeningen voorzien, ingekomen, het verzoek behelzende dat alle openbare huizen des zondags gesloten worden en dat op dien dag geene sterke dranken zullen mogen worden verkocht.

— In de met 3 dezer geëindigde week zijn hier 1029 sterfgevallen aangegeven, welk getal, de vermeerderde bevolking in aanmerking genomen, het gemiddelde der tien laatste jaren in dezelfde week niet te boven gaat. Onder de gestorvenen waren 16 cholera-lijders.

— De grootvorstin *Maria* van Rusland is laatstleden zaturdag, met haar gevolg, te Edinburg aangekomen, om zich naar het paleis van Hamilton verder te begeven.

PARIJS den 7 september.

Te Dieppe, waar de Keizer zich nog bevindt, zijn verschillende arrestatien bewerkstelligd. De in hechtenis genomenen zijn vreemdelingen, wier voorkomen en handelwijze verdacht schenen. De heer *Drouyn de Lhuys* is heden naar Dieppe ontboden. In de laatste dagen hebben de hier aanwezige Ministers veelvuldige bijeenkomsten gehouden, terwijl de correspondentie met Dieppe ongemeen druk is geweest; men weet niet waaraan dit een en ander is toe te schrijven.

— Op eenige punten van Frankrijk hebben thans verkiezingen plaats van leden voor het Wetgevend Ligchaam. Over het algemeen is men daaromtrent echter zoo onverschillig, dat nauwelijks het genoegzaam aantal kiezers aan de stemming deel zal nemen.

— Eene uit Marseille ontvangen telegrafische depêche van gisteren luidt als volgt: „De *Egyptus* brengt de volgende berigten aan. De generaal en chef *Omer*-pacha had de stelling zijner troepen eenige verandering doen ondergaan, ten einde op alles voorbereid te wezen. Over het algemeen wenschten de Turken den oorlog. Het antwoord van Rusland werd tegen den 15 september verwacht. De houding van Griekenland werd door Turkije bewaakt. De toestand was te Alexandrië gunstig."

KEULEN den 8 september.

Z. M. de Koning en prins *Karel* van Pruissen zijn den 4 dezer te Merseburg aangekomen, waar zij, op het slot, door den Groothertog van Saksen-Weimar, prins *Karel* van Beijeren, den Hertog van Saksen-Coburg-Gotha, verscheiden burgerlijke en militaire autoriteiten en de Stenden der provincie werden opgewacht.

Het herinneringsfeest aan den slag bij Dennewitz, die den 6 september 1813, dus veertig jaren geleden, plaats greep, werd eergisteren te Berlijn, op eene plegtige wijze, op de begraafplaats waar de in 1813, 1814 en 1815 gevallen Pruissische officieren en soldaten rusten, gevierd. De predikant *Deibel* hield eene redevoering en de zangvereenigingen hieven verschillende kerkliederen aan.

— H. M. de Koningin Weduwe der Nederlanden is des avonds van den 5 dezer van Warschau te Breslau aangekomen.

— Bij de inwijding van het nieuwe Engelsche kerkgebouw te Genève, op den 31sten laatstleden, gingen 31 Roomsch-Katholieken tot de Protestantsche kerk over.

— In weerwil der hoop op het behoud van den vrede, heeft alles in het Oosten nog een oorlogzuchtig aanzien. Terwijl van de Turksche zijde het zenden van troepen naar den kant der Vorstendommen voortduurt, zoodat minstens 110,000 man reguliere troepen aan den Donau staan, houden de dagelijksche wapenoefeningen der Russen in die Vorstendommen, waar hunne magt nog veel sterker dan de genoemde is, bestendig aan en versterken zij de vestingwerken en schansen, inzonderheid langs de rivier, naar een geregeld plan, hetwelk vermoeden doet dat alles, ook na hunnen afmarsch, in dien staat blijven zal. De prijzen van alle levensmiddelen zijn te Bucharest en elders aanmerkelijk gestegen.

Te Konstantinopel verzekert men dat, mogt de oorlog onverhoopt nog uitbreken, de Porte het uiterste wagen wil, en wierden de geregelde troepen verslagen, de Sultan het gansche volk tot een geloofskamp zal oproepen en zich liever onder de puinhoopen van Stambul laten begraven dan wijken.

— Rijnhoogte te Keulen den 7 dezer 10 voet Keulsch peil (9 voet 8 duim Rijnlandsch).

ANTWERPEN den 8 september.

De Koninklijke Familie is gisteren middag ongeveer ten één ure per spoortrein te Luik aangekomen en daar met veel geestdrift ontvangen. Na aan het stationsgebouw verwelkomd te zijn, werden de Koning en de verdere Vorstelijke personen in statigen optogt door de met vlaggen en groen versierde straten naar het Gouvernementsgebouw geleid, waar zij zich terstond na hunne aankomst op het balkon aan de volksmenigte vertoonden. Daarna werd receptie verleend, waarop een banket op het stadhuis en een bal in het casino volgden, welk banket en welk bal echter niet door den Koning konden worden bijgewoond, uit hoofde zijner zware verkoudheid. Des avonds was de stad prachtig geïllumineerd.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 7 september.

Staten-Generaal.

Wij deelen hier nog eenigzins breedvoeriger mede, wat de heer *van Dam van Isselt* in de zitting der Eerste Kamer van heden, bij de beraadslagingen over de wet regelende het toezigt op de onderscheiden kerkgenootschappen, heeft in het midden gebragt:

De heer *van Dam van Isselt* is zeer voor de wet. Na al de bezwaren en verwijten, die hij daartegen gehoord heeft, zou hij bevoegd zijn om die te wederleggen, maar hij zal dat niet doen; hij zal niet in het breede betoogen, dat hier geene ongrondwettige wet in bescherming wordt genomen. Alleen dit zal hij zeggen, dat hij zich voor de Regering en voor de meerderheid der Tweede Kamer schamen zou, als het waar was, dat die wet de welbegrepen belangen der godsdienst-vrijheid aanrandde. Neen, er is ook daaronder voor *alle* gezindheden gelijkheid, voor al wie rustig in den Staat is. Het kan niet bevreemden, dat er zulk eene menigte adressen tegen die wet is ingekomen, want helaas in vele bladen en tolken heeft men er door allerlei middelen toe aangezet. De spreker dringt aan, dat het wetsontwerp wil vrijheid, dat de april-beweging wel degelijk was *un mouvement spontané*; dat men toen niet gedacht heeft aan omverwerping van een Ministerie, maar het vaderlandsch gevoel was geschokt en gekwetst, of later onheilig vuur bij die edele drift gekomen is, is spreker onbekend. Hij schetst de gevolgen, welke eene verwerping zoude hebben. Hij wil niet spreken van het politiek terrein, maar van het Vaderland in het algemeen, en hij stelt daartegen over de vruchten van de aanneming, in dat geval zal geen rust en vrede verstoord worden, integendeel die zullen er door worden bevorderd. Duizende en tienduizende Protestanten, die thans bekommering gevoelen, zullen dan bevrediging zien door een billijk voor allen gelijkelijk geldend beginsel. Maar als men tot verwerping mogt komen, zou men dan meenen, dat die Protestanten dat even rustig en bedaard zullen aanzien? Spreker is niet beducht dat zij naar wapens zouden grijpen of tot oproer overslaan, maar zij zouden, langs wettigen weg, eigen regters in hunne zaak trachten te worden, en dat ware noodlottig voor hunne Katholieke mede-Christenen. Als men dan onverdraagzaamheid zou zien, zou men het niet verklaarbaar vinden? Zou dan niet het verwijt daarvan op de Eerste Kamer nederkomen? Als het waar is, dat deze Kamer is een bolwerk, dan kan zij zich thans op een schoon en verheven standpunt plaatsen. Er is hier geen denkbeeld dat men het R. K. Kerkgenootschap moedwillig zou willen verdrukken, maar alleen vrees voor ultra-montaanschen overmoed; er is geene sprake hoegenaamd van iemands godsdienstige vrijheden te willen verkorten. Deze wet zal, kan nimmer toegepast worden, of er moet een kerkgenootschap zijn, dat alle banden van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat zou willen verscheuren. Als spreker eenig verwijt tegen de wet heeft, het zou zijn dat er te veel ontbreekt. Hij verklaart zich met het oog op Koning, Vaderland en mede-ingezetenen van alle godsdiensten vóór de wet.

's GRAVENHAGE den 8 september.

Bij besluit van den 5 dezer heeft Z. M. goedgevonden aan *G. van Bel* op zijn verzoek eervol ontslag te verleenen als ijker van het vaatwerk te Wijk bij Duurstede, met bepaling dat de hierdoor ontstane vacature voorloopig onvervuld zal blijven en de daaraan verbonden werkzaamheden inmiddels zullen worden opgedragen aan den ijker van het vaatwerk te Amerongen.

— Heden ochtend was de 14jarige jongeling *B. G.* in de artillerie-kazerne bezig met het schoonmaken van een geweerloop, die tot dat einde in het vuur werd gelegd. Op eens ontbrandde een schot en de jongeling viel levenloos neder. De loop was nog van eene lading voorzien geweest.

Staten-Generaal.

Zoo als bereids gemeld werd, voerde de Minister van Justitie, in de zitting der Eerste Kamer van heden, bij de beraadslagingen over het wetsontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheiden kerkgenootschappen, na den Minister van Buitenlandsche Zaken het woord. Wij laten hier een verslag dier redevoering van den Minister van Justitie volgen:

Z. Exc. zegt dat, na reeds bij herhaling, niet alleen mondeling, maar schriftelijk zoo veel tot verdediging der wet gezegd te hebben, en nadat de leden dezer Kamer dat alles gelezen hebben, zijne taak moeijelijk is; niet omdat Z. Exc. niet gemakkelijk het ontwerp kan verdedigen, maar omdat hij vreest te veel of te weinig te zullen zeggen. Het moge vreemd klinken, na zoo lang gevoerde discussien, maar hij zal beginnen te onderzoeken wat men in de wet niet vindt, om dan te onderzoeken wat er wel in staat, en ten slotte eenige daartegen gemaakte bedenkingen te wederleggen.

Het ontwerp treedt dan volstrekt *niet* op eenig kerkelijk terrein. Alle geloofsbelijdenissen zijn vrij gelaten, niet alleen voor de kerkgenootschappen, welke er zijn, maar ook die, welke komen kunnen, want de Grondwet beschermt ook deze. De wet treedt *niet* in de benoeming van eenig kerkelijk opperhoofd. De Staat wil daarop geen invloed uitoefenen: hij wil de personen niet aanwijzen of goedkeuren. De Staat roept geene kerkvergaderingen bijeen: hij wil zelfs geen invloed op de leden uitoefenen. De kerkelijke omschrijving laat hij aan het kerkgenootschap over. Wat meer is, de standplaatsen, de zetels worden door het kerkgenootschap aangewezen. Een voorbehoud is er alleen in de wet, waarvan Z. Exc. straks de noodzakelijkheid zal aanwijzen; het is dat tot verzekering der openbare orde en rust. Er is nog meer niet in de wet, en wat sommigen er in hadden gewenscht te vinden. Sommigen wilden geregeld zien het verkrijgen en het behoud van eigendommen in de doode hand; maar dit behoort in deze wet niet te huis; dit is eene wet van finantiëlen aard. Dat bezit betreft niet alleen de kerkgenootschappen, maar alle genootschappen, welke blijven bestaan. Men wilde ook voorzieningen tegen de kloosters. Maar, wanneer eene vereeniging niet naar buiten werkt, indien zij zich niet vertoont als burgerlijk persoon, dan is zij buiten het bereik der wet. En wanneer zij zich als zoodanig vertoont, dan valt zij binnen het bereik der wet op de vereenigingen. De wet stelt alleen eenige lijnen omtrent de vrijheid: zij zegt hier is uwe vrijheid; hier houdt zij op, omdat hier mijn regt is, dat van den Staat om de rust en orde te handhaven.

En wat leest men in de wet? De organisatie in eigen boezem is vrij. Ja maar zegt men, die vrijheid wordt teruggenomen in art. 5. Z. Exc. ontkent dit: op het regt van zelfregeling regels te stellen, is niet het regt terugnemen, maar het is zeggen, dat die regeling niet het gevolg mag hebben, dat de Staat er nadeel door lijdt. Wanneer men in de maatschappij een gewoon societeits-contract sluit (en genootschappen hebben altijd veel van vennootschappen), dan heeft de maatschappij het regt van zelfregeling. Die vrijheid wordt ook hier nergens door de wet belemmerd. Het eerste lid van art. 1 geeft die vrijheid volkomen. Maar indien de bepalingen van het societeits-contract strijdig zijn met de goede zeden en met de openbare orde, dan moeten er bepalingen zijn, welke de uitvoering daarvan kunnen beletten. Zoodanige beperkingen zijn onontbeerlijk. Het beginsel der wet is dan ook, zelf regels te stellen; maar wanneer men nader die regeling afkeurt, in het belang der openbare orde, dan heeft men daarom nog niet de vrijheid ontnomen. Maar nu gaat de wet verder. Zij wil, dat men zijne inrigting en bestuur bekend make. Welnu, daartoe is de Staat noodwendig bevoegd, ten gevolge van art. 165 der Grondwet. Daarbij is aan den Staat, niet alleen de bevoegdheid, maar de pligt opgelegd, aan alle kerkgenootschappen gelijke bescherming te verleenen. Maar nu vraagt de Minister: hoe zal men beschermen, als men den toestand niet kent; als men niet weet, waar en hoe ge zijt? Elke bescherming is uit den aard voorwaardelijk. Eene eerste voorwaarde is dat degene die beschermt het kent, dien hij beschermt.

De Staat meent verder het regt te hebben, vreemdelingen de uitoefening der openbare godsdienst te kunnen beletten. Ook dit ligt in het beginsel der Grondwet, waarbij vreemdelingen niet gelijk gesteld worden met ingezetenen, dan in de gevallen bij de wet bepaald. Dit artikel heeft in de Tweede Kamer eene verandering ondergaan, en deze is genoemd eene concessie van het Ministerie aan de zich noemende anti-revolutionaire partij. Wanneer men de geheele waarheid had gezegd, dan zou men moeten hebben verklaard, dat het was eene concessie, niet alleen aan genoemde, maar ook aan de Katholieke partij, want ook deze heeft met alle kracht het amendement verdedigd. Die concessie, als men dit zoo wil noemen, neemt de Minister voor zijne verantwoordelijkheid. Het was de Regering te doen, met kalmte te werk te gaan, en zoo min mogelijk de vrijheid te bekorten. De Regering heeft, bij de bestaande spanning, die kalmte nooit uit het oog verloren. Zij kon tot die concessie komen, omdat, wanneer vreemdelingen zich zouden verstouten in dit land onrust te prediken, men dan eene wet heeft, waardoor men hen

over de grenzen kan brengen. De Regering bleef dus gewapend. — Artt. 3 en 4 gaat de Minister stilzwijgend voorbij, omdat daarop geene aanmerkingen gemaakt zijn. Bij art. 5 zal hij echter stilstaan. Dit artikel geeft aan den Staat een meer negatief vermogen. De kerkgen. wijzen de plaatsen aan, waar zij meenen hunne vergaderingen te moeten houden en de hoofden en zetels te moeten vestigen. Maar de Koning zegt, aan Mij is het regt eene standplaats af te keuren, als Ik weet dat daardoor het behoud der rust in gevaar wordt gebragt. Ook die bepaling steunt op art. 165 der Grondwet. Om te kunnen beschermen, moet degeen die zal beschermen niet in een toestand gebragt worden, dat hij aan die verpligting niet kan voldoen, of dat hij te groote opofferingen zou moeten doen. En nu moet men toch erkennen, met al wat gesproken is over verdraagzaamheid, het eene waarheid is dat hetgeen de een sticht, aanbidt, den ander ergernis geeft, en dat het de pligt der Regering is, in een Land als het onze, waar zich zoo vele kerkgenootschappen bevinden, die zich dagelijks ontmoeten, voor te komen al wat ergernis geven kan; en dat, als die ergernis te hoog klimt, als eene daad van een kerkgenootschap zoo veel ergernis geeft, dat er provocatie plaats hebbe tegenover het andere, de Staat alsdan tusschen beiden moet kunnen komen, en make dat er geene provocatie plaats hebbe. En nu vraagt de Minister, indien de bisschoppen gezeteld worden op de plaats, waar de grondzuilen van het Protestantismes in Nederland gevestigd zijn, of men dan niet zou zeggen, dat die plaats opzettelijk gekozen is, ten einde anderen te grieven? Men kan begrijpen, dat dit ergernis zou geven en als provocatie aangemerkt worden. Welnu dan moet de Staat kunnen zeggen: die plaats komt mij ongeschikt voor. Daar waar gezeteld waren zij, die de grondzuilen van een ander kerkgenootschap waren, daar moet de vestiging eener andere hierarchie onrust en spanning geven. Het doel der bepaling is geenszins iemand, wie ook, te kwellen. Z. Exc. heeft het reeds aangewezen, de eenige bedoeling is, ergernis voor te komen.

En nu vraagt Z. Exc., of de Regering daarmede zoo verkeerd handelt? Hij vraagt dit voornamelijk aan de Katholieke leden der Kamer. Wanneer de Regering, krachtens de wet, twee plaatsen (hij zal ze niet noemen) ongeschikt verklaart, handelt zij als Regering dan zoo verkeerd? Bevordert zij daardoor niet de rust in den Staat? De Katholieken kunnen dit het minste ontkennen, want Rome zelf heeft die plaatsen niet doen innemen. Rome komt eigenlijk op tot verdediging der wet. Rome heeft het onraadzaam geoordeeld, die zetels te doen bezetten. Waarom? Omdat Rome er gevaar in zag. Als Rome dit doet, is het dan voor de Regering geen tijd te waken? — Z. Exc. zal nog een ander voorbeeld in geheel anderen zin nemen. Stel eens dat Rome zoo verdraagzaam werd, dat eene Protestantsche kerk binnen zijne muren gedoogd werd. Als nu de Protestanten zich meester maakten van het terrein tegenover St. Pieter, en met behulp van anderen een gebouw daarstelden grootscher dan St. Pieter, zou dan, niet de Paus, maar de Souverein van Rome niet geregtigd zijn te zeggen: „ ge hebt misbruik gemaakt van de vrijheid, welke ik u gaf; uwe daad moet ergernis geven aan de Katholieken; zij is eene provocatie, welke ik niet zal gedoogen." Als de Souverein van Rome zóó sprak, zouden niet alleen alle Katholieken hem toejuichen, maar alle eerlijke Protestanten de billijkheid daarvan erkennen.

Er is aangemerkt, dat op die wijze alle bisschoppelijke zetels zouden kunnen worden afgekeurd, en de bisschoppelijke hierarchie daardoor onmogelijk zou worden. Z. Exc. vraagt, of er ooit een Ministerie zou te vinden zijn, dat gemeente voor gemeente zou afkeuren, tot aanwijzing der plaats van vestiging. Hij vraagt, of dit mogelijk is, als men vindt dat zoo vele behoedmiddelen genomen zijn; wanneer de Raad van State moet worden gehoord, een gemotiveerd besluit genomen en dit openbaar gemaakt moet worden? Men zegt, dit Ministerie zal de wet niet misbruiken, maar een volgend. Z. Exc. gelooft het niet. Deze zaak zal binnen weinig tijd beëindigd zijn, zoodanig dat een volgend Ministerie er niets meer aan zal kunnen doen. Als de vestiging eenmaal is goedgekeurd, dan kan daarop niet teruggekomen worden. Nu zegt men reeds: gaat naar 's Hertogenbosch, naar Roermonde, de verdere plaatsen zullen worden aangewezen; dan is de werking van art. 5 voor altijd geëindigd. Hij gelooft toch wel dat het Ministerie zoo lang zal aanblijven, tot dat deze zaak haar beslag zal hebben erlangd.

Men heeft aan de wet *retro-activiteit* verweten. Zijne Exc. zegt: 1°, de wet mag dit niet; 2°, zij werkt niet achteruit, wanneer zij eenvoudig een beginsel sanctioneert; 3°, zij werkt niet achteruit, wanneer zij de gevolgen eener daad afkeurt. Als argument is gebezigd, dat de aanwijzing heeft plaats gehad, en dat derhalve, hoe men die ook afkeure, er eene achteruitwerkende kracht aan gegeven wordt. De Minister vraagt, als de bloote aanwijzing een regt daarstelt, waar het dan heen gaat? Vóór de plaats aangewezen is kan men niet afkeuren, en als zij aangewezen is, zou men zeggen het is een *fait accompli*. Dan zou de vrijheid daarop nederkomen, te doen al wat men goeddunkt. Als iemand eenig bedrijf, fabriek zal oprigten, en de Regering meent dat dit op de aangewezene plaats niet kan tot stand worden gebragt of de orde zou storen, dan zou zij tusschen beide komen. Vóór dat het gebeurde kon zij het niet, omdat zij het niet wist. Het feitelijk kan geen regt geven. Dit kan niet dan na 30 jaren achtervolgelijk gebruik. Er bestaat dus geene retroactiviteit, maar het is eene weigering aan ieder, die wil wat ten nadeele der Maatschappij zou kunnen strekken. — De overige bepalingen der wet, zegt de Minister, zijn de handhaving van art. 167 der Grondwet, en bevatten waarborgen tegen de onderlinge stoornis der kerkgenootschappen. Daaromtrent zijn geene aanmerkingen gemaakt, en de Minister zal er dan ook niet bij stilstaan.

Hij zal nu nog de wet verdedigen tegen de beschuldiging van ongrondwettigheid. Ten slotte zal hij nog eenige woorden in het midden brengen tegen het aangevoerde omtrent de niet noodzakelijkheid en niet wenschelijkheid der wet.

Z. Exc. komt vervolgens tot het punt der grondwettigheid. Hij licht geest en letter van het VIde hoofdstuk der Grondwet toe in denzelfden zin als hij dit in de andere Kamer heeft gedaan. Het geheele 6de hoofdstuk strekt alleen om te beletten dat de vrije organisatie, welke vrijheid boven twijfel verheven is, niet nadeelig werke voor Staat of individu. Hij gaat daartoe de artikelen na, en wijst er op, dat op het stuk der godsdienst weinig verandering is gebragt in de bepalingen der Grondwet van 1815; alleen verduidelijking en afschaffing van placet; en in den geest der Grondwet van 1815 was zeker niet, dat iets wat eigenmagtig gedaan was een verkregen regt gaf, alleen *omdat* het gedaan was. Hij wil niet alleen stilstaan bij den letter, maar ook den geest der Grondwet kan hij inroepen. Hij neemt daartoe de memorie van toelichting, waarop de bestrijders zich beroepen hebben, ter hand en betoogt daaruit dat deze wet ook met den geest daarin heerschende niet strijdig is. Integendeel, daaruit was niet af te leiden algeheele bandeloosheid, maar wel degelijk noodzakelijkheid aan bedoelde bepalingen. Hij beantwoordt vervolgens eenige objectien, en zegt dat de vrijheid van afkondiging der kerkelijke voorschriften geenszins insluit vrijheid van uitvoering, zoo daarin iets is wat krenkend zij voor de regten van den Staat of het individu.

Daarna komt hij tot de wenschelijkheid der wet. Hij schetst de gevolgen der aanneming en die der verwerping. Bij verwerping, desorganisatie. Wel is waar, de wet van germinal is niet in haar *geheel* meer uitvoerbaar, maar dat neemt niet weg dat er bepalingen in zijn, die wel degelijk uitvoerbaar zijn, en die de Regering verpligt zou wezen uit te voeren, wil zij niet een wetteloozen toestand lijdelijk aanzien. Er is meer, het geheele art. 167 is, zonder deze wet, ijdel, want dat art. bevat geene poenale sanctie op de uitoefening der eeredienst buiten de gebouwen. Men zeide dat de wet het teeken zal zijn van de spanning die heeft plaats gehad en dat zij, de een geheel of gedeeltelijk bevredigende, de anderen zal krenken. — Hij gelooft dit niet; veeleer zou hij deze wet eene *spons* noemen in staat om alle kenteeken van spanning uit te wisschen. De Regering en hij persoonlijk is niet dan na rijpe, ernstige overweging tot de aanbieding overgegaan en bij de beantwoording der vraag, hoe een dam op te werpen tusschen den stroom die van Rome kwam en den tegenstroom die er zich tegen verhief, kwam men tot het besluit dat twee zaken op den voorgrond moesten staan: 1°, de kennis moet bij de Regering zijn van de inrigting en het bestuur der kerkgenootschappen in het belang der openbare orde en rust, en 2°, de vestiging der zetels. Die voldoening wilde zij aan de Protestantsche bevolking geven, dat op zekere plaatsen de bisschoppen niet dan in overleg met de Regering zullen kunnen worden gevestigd, en zoo doende is de groote grief vervallen welke van den aanvang af gerigt was tegen het herstel van den bisschoppelijken zetel te Utrecht. Die twee hoofdpunten zijn in de wet ongeschonden bewaard gebleven. Maar er was nog iets noodig. Het was noodzakelijk, dat er een blijk in onze wetgeving kwam, dat het Staatsgezag zich in *dien* zin kan stellen boven het kerkgenootschap, dat hetzelve, des noodig, allen kan houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat. Dat was noodig; dat gevoelde de Natie, en hij betreurt het, dat juist daarom hier en in de andere Kamer zijne oude vrienden hem zijn afgevallen, omdat hij met hen gehecht blijft aan de wijzigingen in 1848 in de Grondwet gebragt. Wat toch zegt de meerderheid der Natie: Dit. — Indien de Grondwet van 1848 de Regering magteloos zou hebben gemaakt om de kerkgenootschappen in billijk bedwang te houden, dan moet de Grondwet worden herzien, want diezelfde meerderheid wil dat de kerkgenootschappen zullen zijn niet boven, maar in den Staat. En nu zegt Z. Exc. ten slotte: zij die deze wet afstemmen, leggen de eerste hand aan de afbreking van het gebouw, dat met zoo veel moeite en beleid in 1848 is opgetrokken. Toen was het ook geen kleine taak om zoo vele hoofden en uiteenloopende gevoelens te bevredigen. Deze Kamer, als zij de wet afstemt, zal naar Z. Exc. overtuiging, den grond doen rillen waarop dat gebouw in 1848 is opgetrokken, zoodat het weldra zal blijken geheel in te storten.

's GRAVENHAGE den 9 september.

Morgen zal de buitengewone vergadering der Staten-Generaal, op last des Konings, worden gesloten. De vereenigde zitting der beide Kamers is tot dat einde tegen twee ure belegd.

— Heden heeft voor den Hoogen Raad der Nederlanden (burgerlijke kamer) jonkh. mr. *J. W. van Thije Hannes*, onlangs benoemd tot raadsheer bij het provinciaal geregtshof in Overijssel, de gevorderde eeden afgelegd.

ROTTERDAM den 9 september.

Het diner, gisteren avond ten zes ure, bij gelegenheid van de feestviering der Geneeskundige School, door het bestuur dier inrigting op de plaats *Pax Intrantibus* gegeven, was van ongeveer zestig couverts en werd door den heer burgemeester *Hoffman*, als vice president der besturende Commissie, gepresideerd. Van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, welks hoofd voor de uitnoodiging had moeten bedanken, waren daar aanwezig de heeren referendaris dr. *Loncq* en secretaris mr. *Vollenhoven*; van de provincie, voor den heer Commissaris des Konings, die mede belet was om mede aan te zitten, de heeren leden der Gedeputeerde Staten mr. *Nederburgh* en *van Koetsveld*. Voorts deputatien uit den Gemeente raad, de Arrondissements-Regtbank, het Bataafsch Genootschap, de Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen, het Gymnasium, de Plaatselijke Schoolcommissie, de provinciale en stedelijke Geneeskundige Commissien, de Commissie van administratie over het Ziekenhuis en die van het Krankzinnigengesticht. Voorts waren tegenwoordig de heer dr. *van Maanen*, oud-referendaris, dr. *Sander* en dr. *Ledeboer*, oud lectoren, de tegenwoordige lectoren en eene deputatie uit de heeren kweekelingen.

Door den Voorzitter werden feestdronken uitgebragt op Z. M. den Koning, het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, het bestuur der Provincie en den bloei der Geneeskundige School. Op den heer *Hoffman* zelven werd èn als Burgemeester van Rotterdam èn als vice-president der besturende Commissie insgelijks met geestdrift gedronken. Voorts zijn toasten gebragt aan de heeren lectoren, met name aan de redenaars van den dag, de heeren *Groshans* en *Giltay*, aan de kweekelingen enz.

Het onthaal was uitstekend, de tafel keurig ingerigt, de daaraan heerschende toon hoogst aangenaam. Het feest zal ongetwijfeld de belangstelling in de Klinische School en alle stedelijke inrigtingen van onderwijs en opvoeding verhoogd hebben.

— Blijkens advertentie, wordt de gelegenheid tot bezigtiging der schilderij van den beroemden *C. Kruseman*, in een der lokalen van het *Museum Boymans*, den 15 dezer finaal gesloten. Dat meesterstuk is wel reeds door velen, door sommigen zelfs herhaalde malen, gezien en bewonderd, maar niet weinigen zullen dit toch ook tot hiertoe uitgesteld hebben. Den zoodanigen raden wij aan dit uitstel niet tot afstel te maken, opdat zij zich zulks niet te laat beklagen mogen.

— Gisteren tegen den avond is op de scheepstimmerwerf van den heer *H. de Hoog*, te Schoonderloo, te water gelaten het barkschip *Johanna*, groot 250 lasten, gebouwd voor rekening van den heer *T. van Holst* te Delfshaven, en onmiddellijk daarna de kiel gelegd van een barkschip, dat den naam zal dragen van *Admiraal Tromp*, groot 300 lasten, voor rekening van dezelfde reederij.

— In de dingsdag ll. te Delft gehouden vergadering van den Gemeenteraad is de heer mr. *J. van Kuyk* weder benoemd tot wethouder en tot ambtenaar van den burgerlijken stand.

— In het eind van october of het begin van november aanstaande zal weder van Regerings wege een gedeelte der drooggemaakte gronden van het Haarlemmermeer in publieke veiling worden gebragt.

— Gisteren is te Amsterdam aan de werf der Koninkl. fabriek van stoom- en andere werktuigen van de heeren *Paul van Vlissingen* en *Dudok van Heel*, in tegenwoordigheid van eenige heeren leden der directie van de Nederlandsche stoomsleepvaart maatschappij, gevestigd te Dusseldorf, met het beste gevolg te water gelaten het voor rekening dier maatschappij van ijzer gebouwde stoom-sleepschip, genaamd *Dusseldorf* N.° 3. Deze remorqueur van doelmatigen en hechten bouw zal voorzien worden van 300 paardenkracht vermogen en is de achtste sleepboot, welke op genoemde werf voor den Rijn gebouwd is.

— Niettegenstaande het ongunstige weder heeft zaturdag ll. het schijfschieten in het kamp bij Zeyst, in tegenwoordigheid van Z. M. den Koning, plaats gehad. Na den afloop heeft Z. M., ten twee ure, de door Hoogstdezelven daartoe geschonken prijzen uitgedeeld, als: den eersten prijs, voor het schieten met den buks, eene zilveren koffijkan met voetstuk, aan den 1sten luitenant van het 3de regement, *Troëster*, en den tweeden prijs, een fraai gouden horologie met dito ketting, aan den 1sten luitenant *Leyssius*, van het bataillon jagers; den eersten prijs voor het schieten met het pistool, een rijk gemonteerd toiletkistje, aan den 1sten luitenant-adjudant *van Bronkhorst*, en den 2den prijs, een gouden horologie, aan den ridmeester *de Sturler*, van het 2de regement dragonders. Zondag is, ingevolge dagorder n.° 24, aan alle manschappen, terstond na de kerkparade, uitgereikt een ration jenever, terwijl later nog aan elke kompagnie namens Z. M. is uitgedeeld eene som van *f* 20, dat is ongeveer 25 cents per man. Dien dag en de geheele vorige week werd het kamp door duizende nieuwsgierigen uit Amsterdam en elders druk bezocht.

— Den 6 dezer is de gemeente Putten, op de grenzen van Nederland en België, door een zwaren brand geteisterd. Des namiddags ten 1 ure in eene schuur op Hollandsch grondgebied uitgebroken, deelde het vuur zich met ongemeene snelheid aan de omringende gebouwen mede, zoodat eenige in de gemeente Capellen insgelijks aangetast werden. De kerk, de pastorij en eenige andere gebouwen, zeven in getal, zijn, met alles wat zich daarin bevond, in de asch gelegd. Met de vereenigde hulp van de Nederlandsche en Belgische autoriteiten en burgers was men den brand des namiddags ten 6 ure meester.

— Volgens berigt uit Konstantinopel van 22 der vorige maand, was op den morgen van dien dag aan boord van het aldaar liggende Nederlandsche oorlogstoomschip SOEMBING een ernstig ongeluk voorgevallen. Bij het opwinden namelijk van het anker, had men de spil niet kunnen houden en waren ten gevolge daarvan twee mannen der equipagie gedood en zeven anderen zwaar gewond. Deze gebeurtenis had eene groote verslagenheid aan boord te weeg gebragt. — Tegen het einde van dit jaar dacht men naar het Vaderland terug te keeren.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 9 September.

OVERLEDEN: N. Verbeek, jd., 66 j. — G. H. Piek, jd., 42 j. — D. Buschman, wed. van A. van Zwet, 36 j. — J. van Beruije, wed. van C. Verhoeff, 59 j. — A. Schouten, z., 2 j. — J. Bach, vrouw van P. Offers, 57 j. — A. F. Berkhout, d., 2 j. — A. T. A. Stutterheim, d., 2 j. — J. J. S. Florijn, jd., 15 j. — H. P. J. Bouwens, z., 5 j. — T Haringel, z., 2 j. — J. E. Fonteyn, jd., 37 j. — K. Brakel, wed. S. Hordijk, 67 j. — M. van Schie, vrouw van P. Snupels, 54 j. — A. J. Boogaart, d., 3 j. — J. H. Noot, man van M. G. Fruin, 50 j. — S. Bon, man van K. M. van Emden, 34 j. — B. Tinkhof, z., 5 j. — M. Dekkers, jd., 62 j. — P. G. Pistoor, z., 1 m. — C. P. Broeksmit, d., 3 j. — M. Kop, wed. van P. de Vos, 48 j. — E. M. van Kluyve, jd., 15 j. — C. Pitlo, vrouw van P. den Besten, 55 j. — J. B. Bot, jm., 24 j.

BEVALLEN: C. Willebrand, geb. Voorrips, levenl. d. — H. van Lier, geb. Tromp, d. — A. M. Pluym, geb. de Jong, d. — M. Mosheuvel, geb. de Groot, z. — S. van Gelderen, geb. Verbrugge, d. — J. C. Visser, geb. Bouwense, z. — G. Karreman, geb. Goedhart, z. — M. van Ravesteyn, geb. Helderman, z. — P. de Winter, geb. Spoor, d. — S. D. Masurel, geb. Carton, d. — J. van Wijk, geb. Koevoet, d. — M. Lokermans, geb. de Vries, z. — W. van den Berg, geb. van der Velden, d. — J. van den Meerendonk, geb. Tolenaar, z.

OPENBARE VERKOOPINGEN
van HUIZEN, enz.,

TE ROTTERDAM:

IN **de Groote Romein**, AAN DE SCHIE,

Dingsdag 6 September 1853.

De *vier Percelen*, staande en gelegen in de gemeente Zegwaart. Gecombineerd om *f* 86,650 opgehouden.

IN **het Notarishuis**,

Donderdag 8 September.

N.s 1 a 8. Ieder een stuk *Open Grond*, aan den Oostsingel. Gecombineerd om *f* 9980 verkocht.

N.° 9 Het *Huis* en *Erve*, als voren, wijk 13, n.° 486. In trekgeld *f* 2500, daarboven *f* 500, verkocht.

N.° 10. Het *Huis*, *Bovenwoningen*, *Openplaatsje*, *Achterwoningen* en *Erve*, als voren, wijk 13, n.° 487. In trekgeld *f* 2000, daarboven *f* 220, verkocht.

N.° 11. De *Waschbleekerij*, genaamd DE MORGENSTER, enz. en *Erve*, als voren, wijk 13, n.° 486. In trekgeld *f* 9200, daarboven *f* 2000, verkocht.

N.° 12. De *Waschbleekerij* (genaamd DE DUBBELDE GIETERS) enz. en *Erve*, aan den Goudschensingel, wijk 13, n.° 804. In trekgeld *f* 8800, daarboven *f* 110, verkocht.

Zeetijdingen.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Elizabeth*, H. R. Bok, naar ...., en *City of Rotterdam*, W. Branch, naar Liverpool.

HELLEVOETSLUIS den 9 dezer. Gisteren namiddag is door de stoomboot *Kinderdijk* in zee gesleept *Henriette Elizabeth Susanne*, A. Knappert, naar Londen. Uit zee *Taletta*, D. Uffen, v. Koningsbergen; *Helena Thekla*, H. F. Diepenbroek, v. St. Petersburg; *Devon*, G. Hall, v. Sunderland; *Isabella*, R. Swinhoe, en *Margaret*, J. Park, beiden v. Newcastle; de wind N. — Heden morgen is door de stoomboot *Kinderdijk* in zee gesleept *Vier Gezusters*, P. Verschuur, naar Londen. Uit zee *Wilhelm*, J. J. Bruhn, van Stettin. Naar zee *Dora*, J. P. Krohn, naar de Oostzee; *Endeavour*, J. W. Cooper, en *Speed*, G. Mackey, beiden naar Liverpool; *Eduard*, L. de Boer, naar Triest; *Maria Johanna*, G. van der Gaauw, naar Gibraltar; *Dispatch*, G. Annison, naar Newcastle; *Olga*, E. Sannholm, naar Riga; *Cadmus*, W. S. Stanford, naar Grangemouth, en *Hanover* (st.), J. Fife, naar Londen; de wind W. N. W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *H. Liduina*, P. Lommerse, naar Newcastle, en *Jeune Eleonore*, L. Gautier, naar Havre.

BRIELLE den 9 dezer. Gisteren na posttijd uit zee *Swanland* (st.), T. Sadler, v. Hull; de wind N. — Heden voor posttijd uit zee *Sea Gull* (st.), R. Lancaster, v. Hull. Eene binnenkomende kof in de Bank, de naam onbekend; de wind omloopend, meest stil.

MAASSLUIS den 9 dezer. Heden morgen zeilden *Courier*, S. van der Velden, naar Rouaan, en *de Hopende Visscher*, M. van Rossen, naar de Noordzee; de wind W.

BROUWERSHAVEN den 7 dezer. Uit zee *Prinz Albert*, Megow, van Archangel naar Schiedam. Vertrokken *Sara Lydia*, B. van der Tak, (van Rotterdam) naar Batavia; de wind N. O. — De geheele lading van het op den Ooster gestrande brikschip *William* (bevorens gemeld) is nagenoeg hier geheel geborgen; het wrak zit vol water. — Kapitein Bowbyes, voerende den Zuidhollandschen reddingskotter *Willem van Houten*, rapporteert dat des middags van den 3 dezer zeven schepen voor Banjaard waren, Westkapelle Z. ten W., waarvan er twee door dit vaartuig te Vlissingen zijn binnengebragt, zijnde de *Aurora*, kapit. N. Gjerulsen, en *die Traube*, kapit. J. F. Lange, terwijl nog drie andere hem zijn nagezeild en te Vlissingen binnengekomen. De wind was N. N. W., stormweder.

BROUWERSHAVEN den 8 dezer. Uit zee *Stad Dordrecht* (st.), J. H. Stuit, van Londen naar Dordrecht.

TEXEL den 8 dezer. De wind N. Uit zee *Magnèt* (st.) en *Orion* (st.) van Londen, T. Dodds van Sunderland, W. J. Schummelketel en H. Dittmer van Archangel, C. N. Bjönness en J. E. Kros van Frederikstad, C. Hovgaard en O. Gjersoe van Drammen; — gisteren na posttijd *Lion* (st.) van Londen, G. Grilk en J. Larsen van Tromsoe, N. N. Bjönness van Frederikstad, C. Christensen, N. M. Ore, E. Ellefsen en O. Olsen, alle vier van Drammen, en N. Evensen van Osterrisoer. Vertrokken T. M. Noël n. Nantes, D. W. Boontje naar Londen. *Burgemeester Huidekoper* (st.) en *Minister Thorbecke* (st.) naar Hull, en *Minima*, Visser, naar Yarmouth.

VLIE den 6 dezer. De wind O. N. O. — N. O. Uit zee A. U. Deen van St. Petersburg, IJ. P. G. Konter van Riga, IJ. R. Visser van Memel, H. G. de Jong van Dantzig, J. J. Gort van Colberg, H. Imken van Stettin, H. Ulpts en J. Gährs van Assens, R. Poulsen en P. Kruse van Neustadt, J. W. Klofkorn van Skielskiör, A. Blijstra van Frederikstad, D. D. de Groot van Christiansand, H. T. de Jong van Osterrisoer, O. W. de Vries van Krageroe, H. H. Kwint en B. H. Plukker van Laurvig, en *Willem I* (st.) van Hamburg. — Vertrokken J. L. Colle naar Dantzig, A. Hansen naar Randers en J. T. Wilmink op avontuur.

VLIE den 7 dezer. Uit zee G. W. Bakker van St. Petersburg, E. R. Zoutman van Riga, E. K. Hazelhoff van Koningsbergen, P. Hansen en W. A. Banting van Dantzig, H. Kok van Colberg, W. J. Suk van Kiel, G. F. Rasker van Odensee, A. von Riegen van Neustadt, J. Andreassen, D. G. Schuur, H. H. Sprik, J. van Doorn, G. van der Werff en A. P. Smit, alle zes van Frederikstad, J. H. Swart van Christiansand, H. C. Kjelsen en R. J. Adema v. Oudsoen, H. D. de Grooth van Droback, D. S. Schumann, E. J. Feikens en W. Kröger van Hamburg. — Vertrokken niets.

VLISSINGEN den 7 dezer. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen *Landman*, Karsijns, van Archangel; *Neptunus*, Joosten, van St. Petersburg; *Agatha*, Schuur, van Dantzig, en *Diewerdina*, Westerborg, van Bergen. — Heden van ANTWERPEN vertrokken *Gesina Reina*, Sap, naar de Oostzee.

AANGEKOMEN: Te KONSTANTINOPEL 19 augustus *Antina*, Westers, en 22 dito *Belina*, Jager, beiden van Galatz n. Queenstown of Falmouth. Te MALAGA 28 *Panama*, de Goede, van Newcastle. Op de ELVE 6 dezer *Anna Elisabeth*, Schuur, van Archangel. Te LEER 1 *Morgenster*, Drent, van Cardiff. Te SWINEMUNDE 6 *Tjardina Fennegina*, Warners, van Boness. Te BOLDERAA 2 *Franziska*, Meinck, *Marchina Willemina*, Vos, en *Roelfina Kuiper*, Hazewinkel, alle drie van Schiedam, *Egberdina Annechina*, Ebling, en *Joseph*, Abrahams, beiden van Amsterdam, *Prudence*, Hazewinkel, van Londen, en *Bouwina*, Middel, van Bremen: 3 *Drie Aurelia's*, Everts, van Southpamton, en *Jacobus Dux*, Klingenberg, v. Schiedam. Te AARHUUS 2 *Gustaaf*, Oldenburger, van Harlingen.

VERTROKKEN: Van PATRAS 17 augustus *Zeeploeg*, Koster, n. Londen. Van MARSEILLE 5 dezer *Gerardina Klasina*, Goosens, naar Rotterdam. Van ST. NAZAIRE 2 *Hendrika Margaretha*, Altona; en 3 *Wicherdina*, Degenhardt, beiden n. Amsterdam. Van HAMBURG 6 *Industrie*, Puister, naar Wolgast. Van BREMERHAVEN dien dag *Jacobus*, Borst, naar Petersburg, en *Vertrouwen*, Geveke, naar Koningsbergen. Van BOLDERAA 3 *Jezelina*, de Jonge, *Harmanna Hendrika*, Pluktje, en *Annechina*, van Laten, alle drie naar Elseneur. Van GOTHENBURG 1 *Johanna Ettina*, Schuur, naar Frankrijk. Van CORSOER 3 *Alida*, Das, naar Dantzig. Van RANDERS 29 augustus *Vrede*, Hazewinkel, naar Engeland.

MALAGA den 29 augustus. De *Beerta Schuringa*, kapit. H. G. de Vries, van Triest n. Falmouth, is den 26 dezer wegens ziekte van den kapitein en diens zoon alhier binnengeloopen; beiden zijn sedert aan boord overleden; het schip is gelast de haven te verlaten, en zal reeds heden avond de reis voortzetten.

ELSENEUR gepasseerd den 5 dezer *Anne Maria*, Larsen, van Libau naar de Maas; *Anna Mathilda*, Nilsson, van Umea naar Dordrecht: *Oscar*, Welin, van Stockholm naar Batavia; *Siewerdina*, de Haan, van Petersburg naar Liverpool, en *de Amstel*, Ouwehand, van Stockholm naar Triest.

Uittreksel uit de Lloydslijst van den 7 september:

Te LONDEN aangekomen 6 dezer *Wave*, Cummings, van Medemblik; — uitgeklaard 5 *Burtons*, Woodhead, en *Mary Ann*, Burnitt, beiden naar Rotterdam, en *Harmina Nepperus*, Frouwer, naar Riga; 6 *Anna Margaretha*, Rühl, naar Sydney. Op de Rivier van LONDEN 5 *Vice-Admiraal Gobius*, Zwart, v. Rotterdam; 6 *Albertina*, Hazewinkel, van Galatz, *Bato*, Broeksmit, v. Dordrecht, *Hong Kong*, Keuker, *Hugo Grotius*, Glazener, *Joys*, Chapman, en *Ebenezer*, Lark, alle vier van Rotterdam, *Twee Zusters*, de Groot, *Visscherij*, Schoonhoven, en *Jonge Antje*, van 't Veer, alle drie van Workum. *Trouw*, Mooi, en *Gesina Derkina*, Klok, beiden v. Stettin, *Vrouw Geertruida*, Bontekoe, v. Dantzig, *Elsiena*, Bieze, *Alida Hendrika*, Klein, *Cornelia*, Beekman, en *Geerdina*, Stuit, alle vier v. Archangel. Te DEAL 7 *Ceres*, Mellema, van Londen naar Geelong, en *Triton*, Bakker, van Londen n. Konstantinopel, welke beiden hunne reizen hebben voortgezet. Te NEWHAVEN 6 *Ouse*, Banks, en te SHOREHAM dien dag *Elizabeth*, Matthews, beiden van Rotterdam. Te HARWICH 6 *Annegina*, Veendorp, van Stettin naar Mistley. Te MISTLEY 5 *Maria Catharina*, van Ingen, v. Stettin. Te IPSWICH dien dag *Eagle*, Garwood, en *Coral*, Cracknell, beiden v. Rotterdam. Te GOOLE 5 *Aukjen*, Teensma, van Stettin. Te SHIELDS 5 *de Welvaart*, Ekamp, van Stettin, en *Eliza*, N. N., van Groningen. Te LEITH 6 *Afina*, Potjewijd, v. St. Petersburg. Te ABERDEEN 3 *Christina*, Bekkering, van Nerva. Te QUEENSTOWN 5 *Thetis*, Meppelder, van Rio-Grande; — vertrokken dien dag *Agnes*, Brown, (van Akyab) naar Amsterdam. Op de CLYDE 5 *Geerdina*, Doewes, van Kroonstad. Te CARDIFF 5 *Broedertrouw*, Hordijk, en *Ida Willemina*, van Weyland, beiden v. Dordrecht. Te LIVERPOOL dien dag *Hermanna*, Eefting, van Newry; — in lading *Columbia*, Evans, *Catherine & Margaret*, Griffiths, en *Hannah*, Todd, alle drie n. Dordrecht; — uitgeklaard *Commodore*, Roberts, n. Rotterdam, en *Helen*, Davies, n. Dordrecht; — vertrokken 6 *Ariel*, Richards, n. Rotterdam. Van SWANSEA vertrokken 6 *Delft*, de Kok, naar Ceylon. Van HARTLEPOOL dien dag *Mary en Hillegonda*, Visser, naar Hong Kong, *Vertrouwen*, Pott, en *d'Elmina*, Teengs, beiden naar Batavia.

De schepen *Helena*, kapit. W. J. Gialts, van Ibraïl, en *Mary*, Bethune, van Taganrog, van Taganrog, beiden te FALMOUTH binnen, zijn op bekomen order verzeild: het eerste den 5 dezer naar Queenstown, en het laatste den 6den naar Zaandam.

Het schip *Sallanat*, kapit. A. Jonker, van Archangel naar Antwerpen, is den 6 dezer in WESTBAAI (Dungeness) binnengeloopen.

Bij DUNGENESS 1 dezer *Jenny*, Struik, van Amsterdam naar Konstantinopel; 5 *Gesina van Wieler*, van Driesten, van Livorno naar Antwerpen, en *Bezoekie*, Schaap, van Rotterdam naar Batavia.— Bij DOUVRES 6 dezer *Stad Tiel*, Derks, v. Rotterdam n. Batavia, en *Cornelia*, Visser, van Amsterdam naar Liverpool.

Cargalijsten.

Rotterdam.

ANDREW WILSON, TH. M'ALLAN, van *Grangemouth*.
1525 Fornuisblokken en 7000 Ovensteenen, *A. T. Sölling en Co.*

ANNEGINA, G. G. BOON, van *Archangel*.
1080 tschetw. Rogge en 200 Garniermatten, *L. Hoyack en Co.*

GEBROEDERS, H. J. WEGENER, van *Archangel*.
1156 tschetw. Rogge en 200 Garniermatten, *M. en R. de Monchy.*

HARMINA, P. S. BROUWER, van *St. Petersburg*.
1115 tschetw. Lijnzaad en 130 Garniermatten, *H. Lambert Pz.*

MARTHINE, S. JOHANSEN, van *Libau*.
562½ tschetw. Gerst en 70 Garniermatten, *Duys en Zurhorst.*

RICHARD, C. D. KASCH, van *Stettin*.
3388 sch. Tarwe en 200 Garniermatten, *A. Struth en Co.*

OLINE CHRISTINE, J. RUSE, van *Bergen*.
640 waag Visch en 47 t. Traan, *Rochussen en Pit;* 100 waag Visch, *J. B. Crol en Co.;* 75 t. Traan, *W. A. Fuchs en Co;* 110 t. dito, *C. Hemmann en Co;* 50½ t. dito, *A. T. Sölling en Co.;* 30 t. Traan en 120 w. Visch, *Kreglinger en Co.;* 3/8 t. Haring, *Voorduin en Voigt.*

Beursberigten.

MADRID den 5 September.

Spanje 1 per cents 23 11/16; dito binnenlandsche 3 per cents 44 3/16; Certificaten 3¾.

PARIJS den 8 September.

Frankrijk 3 per cents 78. 10; dito 4½ per cents 101. 75; Spanje 1 per cents 22¾; dito Binnenl. 3 per cents 42⅝; Rusland 4½ per cents 99¼.

LONDEN den 8 September.

De 3 per cents Geconsolideerden 96¼; Spanje 1 per cents 22⅞; dito Certific. 6⅛. Mexico 3 per cents 26.

ANTWERPEN den 8 September.

België 2½ per cents 56 p.; Spanje 1 per cents 22 7/16 g.; dito Binnenl. 3 per cents 42⅞ g. Metalliek 5 per cents 85¾ p. — Weinig handel en lagere koersen.

AMSTERDAM, 8 September.

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL., Werkelijke Schuld....	2½	pCt.	63	63 3/16	63
» dito dito	3	»	76⅛	76¼	76⅛
» dito dito	4	»	95 3/16	95¼	95¼
» Amortis-Syndicaat.....	3½	»			
» Aand. Hand.-Maatsch..	4½	»			
» O. I. Leening.........	4	»	95 3/16		
» Aand. Holl. Spoorw....	....				
» Rijnspoorweg..........	4½	»	104¼		
FRANKRIJK, Certificaten........	3	»			
RUSLAND, Obl. *Hope & Co*........	5	»	108¼	108⅜	108⅜
» dito dito 1828/29	5	»	107⅞	108	108
» Cert. dito 1831/33	5	»	98		
» dito dito 1840...	4	»	93		
» dito bij *Stieglitz*......	4	»	92		
» dito dito Nieuwe	4	»			
» dito Admin. te Londen	5	»	105¼		
» dito dito dito	4½	»			
POLEN, Aand. 1829, *fl.* 300.....	....	*f*			
» dito 1835, - 500.....	....	–	161	161¼	
» Obligatien..............	4	pCt.	86¼		
SPANJE, Obligatien..............	1	»	22 11/16	22 13/16	22 11/16
» dito	3	»	47½		
» Binnenlandsche	3	»	42 11/16	42 13/16	42¾
» Amortisable Schuld....	....		5 1/16	5⅛	
» Bewijzen van Coupons...	....		6 3/16	6¼	
OOSTENRIJK, Obl. bij *Goll & Co.*	5	»			
» dito dito	4	»			
» dito Metall.........	5	»	81⅞	81 15/16	
» dito dito Nieuwe	5	»	94¾	95⅛	95⅛
» dito dito lett. B.	5	»	94⅞	95⅛	95⅛
» dito dito	2½	»	42¼	42⅜	
BELGIE, Certificaten...........	4½	»			
» dito *Rothschild*.	2½	»	52¼		
PORTUGAL, Oblig..................	3	»	39 13/16	40	39 15/16
» dito Uitgest.........		»	17½		
» 1853..................	3	»			

Haarlemmermeer 101⅞. Rusland, Inschrijv. in Assign., 6 pc., 74¼ a 74⅝, gebl. 74⅝; Certific. van dito, 6 pc., 74⅞. Brazilië 1843, £ 100, 5 pc., 99½. Peru, 1849, thans 5 pc., 79¾. Equador 4⅛. Venezuela, 6 pc., thans 3½ pc., 36½. Grenada, 2½ pc., 21 9/16 a 21¾; dito Uitgest. 9 3/16 a 9½. Mexico, 3 pc., 24¾ a 25 3/16. Philadelphia bij *Hope & Co.*, 5 pc., 83¼ lage nommers. Amerika. Bank-Actien 4 7/16 a 4½, gebl. 4 7/16. Louisiana, 5 pc., 100⅜.

Beleening 2½ pc. Prolongatie 2½ pc.

Over het algemeen was de stemming heden zeer flaauw. Men hield zulks voor een gevolg van de lager afkomende koersen van Londen van heden.

AMSTERDAM, 9 September. *Ten 4 ure.*

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL., Werk. Schuld	2½	pCt.	62 15/16	63	63
» » »	3	»	76 3/16		
» » »	4	»	95¼		
» Aand. Holl. Spoorweg	....				
SPANJE, Obligatien..............	1	»	22¾	22 13/16	
» » Binnenl.	3	»	42⅞	42 15/16	
» Bewijzen Coupon......	....		6¼		
PORTUGAL, te Londen...........	3	»	39 15/16	40	
» dito Differed...		»			
RUSLAND, Obl. bij *Hope* 1798/1816...	5	»	108⅜		
» dito dito 1828/1829...	5	»			
OOSTENRIJK, Metalliek	5	»	81⅞	81 15/16	
» dito A en B...	5	»	95	95⅛	
» dito	2½	»	42¼		
MEXICO	3	»			
» Onbepaalde..............	3	»	25		
NOORD-AMERIKA,.................	....				

ROTTERDAM den 9 September.

Nederlanden, Werkel. Schuld, 4 pc., 95¼; Rotterdamsche Stoombooten 51. België, bij *Rothschild*, 2½ pc., 52¼. Spanje Buitenl. 3 pc., 22 11/16 l. k., 22 13/16 h. k., 22 13/16 gebl. k.; Binnenl. a *f* 6000, 1 pc., 42¾; Amortis. 5⅛. Portugal, te Londen, 3 pc., 40. Rusland, Certificaten bij *Stieglitz en Co.*, 4 pc., 92. Oostenrijk, Metaliek, 2½ pc., 42⅜. Badensche Loten *f* 41. Mexico, 1851, Onbep., 3 pc., 25.

Hoewel de stemming heden algemeen iets gunstiger was, ging er heden weinig om.

Wisselkoersen.

LONDEN den 6 September.

Amsterdam .... 11.15½ a 16.
Dito 3 maanden .... 11,17½ - ½.
Rotterdam .... 11,17½ - ½.

AMSTERDAM, 9 September.

Hamburg	2 maanden	35¼	geld.	Lissabon..	3 maanden	41½	geld.
idem	zigt.......	35 3/16	»	Porto.....	3 ———	41½	»
Londen..	2 maanden	11.67½	»	Petersb...	2 ———	188	»
idem	zigt......	11.77½ pap. a 11.75	geld.				

ROTTERDAM den 9 September.

Londen..... 2 maanden *f* 11. 70, kort *f* 11. 77½.
Hamburg... 2 ——— - 35 5/16, ——— - 35¼.

Marktberigten.

SCHIEDAM den 9 September.

Moutwijn, ... per Ned. Vat zonder Fust	*f* 21. —	zonder de belasting.
Jenever, ... » » » » »	- 25. 50	
» Amst. proef » » » » »	- 26. 75	

AMSTERDAM den 9 September.

GRANEN, ZADEN enz. In Tarwe is uit de hand niets omgegaan, en in veiling alleen verkocht 24 last bonte Sandomir 116. 117 ℔ a *f* 267 cons. Rogge bij geriiven als voren: verkocht: 118 ℔ Odessa *f* 225; 116 ℔ dito *f* 220, *f* 222; 116 ℔ O. Gedroogde *f* 221, en in veiling ca. 107 last Odessa 112, 113 ℔ *f* 180, *f* 185, *f* 188; 114 ℔ *f* 200; 40 last dito 118 ℔ *f* 210; 34 last Donau 116, 117 ℔ *f* 214; het overige is opgehouden of niet geveild. Gerst, Haver en Boekweit zonder handel. Tegen maandag aanstaande zijn weder in veiling aangeslagen ca. 60 last besch. Galatz Rogge 112. 113 ℔.

Koolzaad onveranderd: Fransch £vl. 55½; op 9 vaten Olie te leveren: in Oct. eerstk. £vl. 74; in Nov. eerstk. £vl. 74½. Lijnzaad zonder handel. Raapolie dadelijk onveranderd, op de latere maanden hooger betaald: op 6 w. *f* 40½; Vlieg. *f* 39½; 1 Oct. eerstk. *f* 39¾; 1 Nov. eerstk. *f* 41 a *f* 40¾; 1 Dec. eerstk. *f* 41½ a *f* 41; 1 Mei eerstk. *f* 41½. Lijnolie traag: op 6 w. *f* 32½; Vlieg. *f* 31½; 1 Oct. en 1 Nov. eerstk. *f* 31; 1 Maart, 1 April en 1 Mei eerstk. *f* 31. Hennepolie: op 6 w. *f* 39½; Vlieg. *f* 38½. Raapkoeken, per 1040 st., *f* 82 a *f* 86. Lijnkoeken, per 104 st., *f* 11 a *f* 13½.

MIDDELBURG den 8 September.

GRANEN enz. Er was heden weder weinig Tarwe uit Zeeland en Walcheren ter veil, en daar koopers lager gestemd waren, zoo hebben houders om te verkoopen 25 c. lager moeten afgeven, te meer er voor uitvoer op deze prijzen geen vraag bestond. Men kocht de puike Jarige Zeeuwsche Tarwe *f* 11. 50 a *f* 12 naar kwaliteit. Echte puike Nieuwe niet ter veil, gewone soorten *f* 12 a *f* 12. 25 de mud geplaatst. Puike Jarige Walchersche Tarwe (1852) *voor den regen binnen* is *f* 12. 50, en puike door de consumptie voor *f* 12 en *f* 12. 25 de mud gekocht. Nieuwe Walchersche Tarwe voor de Zaai *f* 13 a *f* 13. 50 gekocht, andere puike soorten *f* 12. 50 a *f* 12. 75, mindere *f* 12 a *f* 12. 25. Jarige Rogge *f* 9. Puike nieuwe *f* 9. 50 a *f* 9. 60 en *f* 9. 75 naar deugd betaald. Nieuwe Winter-Gerst *f* 6. 70. Puike zware Zomer-Gerst *f* 6. 25 a *f* 6. 30 met graagte genomen, mindere soort *f* 6. 20 naar kwaliteit. Nieuwe Walch. Bruine Boonen mooi van stuk, zijn voor *f* 15 a *f* 14. 75 en *f* 14. 50 naar kwaliteit gekocht. Paardenboonen niet aangeboden. Walch. Groene Erwten weinig ter veil met goede vraag, men kocht die *f* 9 a *f* 9. 30, groote *f* 10. 25 a *f* 10. 50 en *f* 10. 75 de mud. Zeeuwsche Erwten niet heel mooi *f* 8. 75 afgedaan. Boekweit niet getoond. Koolzaad bijna niet ter veil, men hield algemeen op *f* 13. 50; *f* 13 is vruchteloos geboden. Olien 50 c. lager, Raapolie *f* 41. 50. Patentolie *f* 43. 50. Lijnolie *f* 36. 50 per vat. Harde Lijnkoeken *f* 41 per 104 stuks.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 9 September.

TABAK. Heden werden verkocht 23 v. Maryland, per *Leila*.

AMSTERDAM den 8 September.

TABAK. Heden zijn nog afgedaan 22 v. Maryland, aangevoerd per het schip *Michel Angelo*, van Baltimore.

VRUCHTEN. In veiling zijn gisteren verkocht 44/4 v. Beglergé Rozijn tot *f* 10 het gezonde en *f* 9⅜ a *f* 9¾ het BS.; 12/1 b. Krenten tot *f* 16½ a *f* 17½, 12 v. dito a *f* 29; de 140 v. Smyrna Rozijn zijn vóór de veiling uit de hand tot geheimen prijs afgedaan; voorts nog in veiling verkocht: 25/1 en 25/2 kistjes grof rood Rozijn a *f* 19¾ en 12 vaatjes Krenten tot *f* 34.

LONDEN den 7 September.

KOFFIJ. Plantage-Ceylon blijft levendig, en de prijzen zijn op nieuw 1/ a 2/ gerezen. In veiling zijn 95 v. en 76 vaatj. verk.: goed ord. van 66/ tot 71/, ord. van 61/ tot 65/, andere soorten van 57/ tot 63/, Triage van 53/ tot 55/; Kleurige soorten zijn het meest gezocht en met zeer geringen voorraad. Native Ceylon ferm en goed gevraagd van 47/6 tot 48/6, doch weinig aangeboden. Mokka vast op vorige prijzen, doch minder gezocht. Slechts eene partij van 298 b. en 998 halve b. heeft van 66/6 tot 69/ voor goed ord. a Clean Garbled koopers gevonden. Vreemde soorten zijn gevraagd doch weinig aangeboden en met neiging tot rijzen. — SUIKER. O. I. soorten flaauw, doch weinig gedaald. Heden zijn 350 v. verk. Mauritius kalm; niets werd in veiling aangeboden. Beng. wit met volle prijzen en vindt grif koopers. Andere soorten stil. Vreemde soorten zeilende ladingen blijven ferm, doch heden werden geene omzettingen bekend. In veiling zijn verkocht: 116 v. en 53 vaatj. Portorico; fijn blond van 39/ tot 41/. andere soorten van 36/6 tot 38/6; 2950 k. Havanna, blond van 34/6 tot 40/6 en bruin van 34 tot 34/6. Wit weinig gevraagd doch ferm; 2[illegible]0 k. dito in ent. van 27/ tot 30 en 3400 z. Fernambucco bruin van 31/6 tot 32/, ord. blond van 32/6 tot 33/. Geraffineerde goede soorten gezocht en met vaste prijzen, mindere kwal stil; bruine Lompen van 45/6 tot 46/. Zoowel Hollandsche als Engelsche Crushed blijft tot volle prijzen voor uitvoer gevraagd. — THEE kalmer; van de 29,600 aangeboden coll. hebben 7400 tot 1 a 1½ d. lagere prijzen voor Hysant, Gunpowder en Young-Hysant koopers gevonden. Congo onveranderd; Flowery-Pecco goed gevraagd en 1 a 2 d. gerezen. — PIMENT gezocht en ferm; in veiling zijn 578 b. van 6⅜ tot 6⅝ d., voor goed ord. met ord. Staty van 6¼ tot 6½ d. verk. — Van PEPER vonden 300 b. a 9¼ d. voor ord koopers; voor eenige partijtjes is 9⅜ d. betaald. — KATOEN beter gevraagd en met vaste prijzen. — METALEN. Tin gezocht en gerezen. Banca met 121/6 a 122 betaald; Zink goed gevraagd en met hoogere prijzen. — Van HENNEP vonden 300 b. Bombay grif koopers. — TALK levendig en met 52/ hoogere prijzen. — GRANEN. Tarwe vond slechts tot lagere prijzen koopers, welke de houders nog niet wilden aannemen. De omgang was beperkt; slechts ééne partij is tot iets lagere prijzen omgezet. Gerst onveranderd.

VEEMARKT. Ossen. Ofschoon de aanvoer vrij aanzienlijk was, vond toch nagenoeg de geheele aan de markt gebragte voorraad tot 2 d. betere prijzen koopers; vooral groote Ossen waren gezocht. Schapen ferm. Lammeren flaauw en 2 a 4 d. lager. Varkens onveranderd. De aanvoer bestond uit 9,148 stuks, waarvan 18 Ossen, 7070 Schapen en Lammeren en 278 Kalveren. Aan de markt van heden bevonden zich 31,876 stuks, bestaande uit 5,161 Ossen, 26,100 Schapen en Lammeren, 355 Kalveren en 260 Varkens.

LIVERPOOL den 6 September.

KATOEN kalm en met onveranderde prijzen. Heden zijn 4500 b. waarvan ¼ voor uitvoer, afgedaan. Bowed is voor uitvoer met 6¼ a 6⅜ betaald. De verkoopen bestonden uit 40 b. Pernam en Maranham a 7 d.; 100 b. Egyptische van 6½ tot 7 d.; 400 b. Suratte van 2⅞ tot 3½ d.; 100 b. Sea Island van 2/ tot 3/.

Den 7 September.

KATOEN stil en onveranderd. Heden zijn 6000 b. omgezet.

ANTWERPEN den 8 September.

KOFFIJ met belangrijken omgang in St. Domingo. Te zamen zijn 10,000 b. afgedaan, waarvan 1600 b. per *Jessie*, 1875 per *Atlantic*, 1800 per *President*, 3200 b. per *Victoria*, 636 per *Palmetto* en 500 b. per *Connecticut*, de beide laatsten teruggekocht. De partij per *Jessie* is met 29½ c. en al de overigen met 29¾ tot 30¼ c. per ½ kil. betaald geworden. Van Batavia zijn 400 b. tot 35 c. omgezet. Het artikel is met neiging tot rijzen. — SUIKER. Heden zijn 170 k. blond Havanna per *Pepita* en 43 k. dito per *Maria Theresia* afgedaan. De markt was ferm. — Van KATOEN zijn heden 69 b. Louisiana teruggekocht. — HUIDEN. Ca. 2000 droog gezoutene Fernambucco per *Asia* vonden heden a 36 c. per ½ kil. koopers. Morgen zullen wij het cijfer der B. A. en Montevideo Huiden opgeven, welke in den loop dezer week zijn omgezet. — TABAK. Heden vernemen wij den verkoop van 36 v. Kentucky, aangevoerd per *Howadji*. — Van SUMAC zijn gisteren nog 100 b. (Alcamo) omgezet. — Ca. 300 vtjs. Amerikaansche HARST hebben heden tot ferme prijzen koopers gevonden. — GRANEN. De markt blijft voortdurend kalm en zonder belangrijken omgang.

Veiling van 8 September.

ROGGE. Heden zijn 3900 hect. Ismaël Rogge van fr. 13 tot 13½ per hect. publiek verkocht.

HAVRE den 6 September.

KATOEN. Gisteren werden 840 b. omgezet. Heden was de markt weder kalmer en naauwelijks vonden 400 balen tot voortdurend flaauwe prijzen koopers. — KOFFIJ. Door de gunstige berigten van Holland en den afloop der veiling te Rotterdam, werden onze prijzen nog vaster; evenwel zijn dezelve niet bepaald gerezen. Heden werden verkocht: 1369 z. disp. Haïti van fr. 55 tot 56. 50 per 50 kil. entr.; 1171 z. ongewasschen Rio van fr. 53. 50 tot 59; 57 z. gewasschen dito a fr. 71, en 150 z. beschadigde Porto Cabello in veiling van fr. 110 tot 111 volgens den toestand der waar. — RIJST. De afdoeningen van heden bestonden uit: 46 tiersjes disp. Carolina a fr. 34 per 50 kil; 200 z. dito Bengaal a fr. 18. In veiling zijn verkocht: 101 z. beschadigde Bengaal van fr. 15 tot 17. 25; 360 z. dito Akyab van fr. 12. 75 tot 15, en 47 z. gezonde dito van fr. 15. 25 tot 15. 50. — INDIGO. Heden hebben 39 k. Bengaal van fr. 7. 25 tot 10. 25 per ½ kil. en 6 k. Kurpat a fr. 6. 90 koopers gevonden. — Van HUIDEN zijn 20 b. Rio Grande a fr. 120 per 50 kil. afgedaan. — VERWHOUT. Op levering werden 25 t. Campêche Haïti a fr. 7. 50 per 50 kilo omgezet. — AMERIKAANSCH MEEL kalm en slechts 510 vaatjes disp. New-York zijn a fr. 40 tot 41 per vaatje en 250 vaatjes Genessee a fr. 40. 50 per dito verkocht.

BORDEAUX den 5 September.

VOORLOOP. Armagnac 130, Marmande 125, Tafia 100 a 105. De 3/6 a fr. 160 disp. te noteren. — In de WIJNEN hadden deze week nagenoeg geene omzettingen plaats door de hooge vorderingen der houders. Evenwel zal de oogst als het weder gunstig blijft beter zijn als men te voren had gedacht.

BRESLAU den 6 September.

KLAVERZAAD weinig aangeboden, doch het artikel vindt grif koopers. Voor wit zoude men 10 tot 15½ th. en voor Rood 11 tot 13⅓ th. willen besteden. — ZINK. In loco zijn 1000 bl. a 6 th. 17½ sgr. verkocht.

STETTIN den 6 September.

GRANEN. Tarwe flaauw. Rogge zeer vast. GERST bleef onveranderd. Van Raapzaad vonden 40 a 50 wispels a 80 th. koopers. — RAAPOLIE ferm; in loco met fust is 12½ th. betaald. — VOORLOOP vast; in loco is 10⅜ a 11 % betaald. — ZINK in loco 6 th. en 23 sgr.

***KONINGSBERGEN* den 5 September.**

GRANEN. Tarwe, Haver en Gerst staan nog voor het grootste gedeelte te velde. Zoowel de grootte als de kwal. van den Tarweoogst is niet zeer goed en de voorraad in loco is onbeduidend. -- VRACHTEN. Voor Antwerpen is P. B. *f* 43 en 1 voor Tarwe op een schip van 60 lasten betaald.

***ST. PETERSBURG* den 2 September.**

TALK ferm en ofschoon de omgang in de laatste dagen vrij beperkt was, heeft men gele voor Kaarsen niet onder R. 145 kunnen krijgen. Andere soorten worden op de laatst besteede prijzen gehouden. -- PARELASCH kalm. Tot R. 57 zoude men willig koopers vinden. -- HENNEPOLIE a R. 2.60 cont. -- HENNEP voortdurend gezocht en met neiging tot rijzen. -- GRANEN. Van Rogge zijn 4000 tschetw op Sept. a 5¾ R. cont. afgedaan. Tot dien prijs vindt men door den geringen voorraad nog koopers. Cubanka en Russische Tarwe is niet onder R. 8¼ cont. verkrijgbaar. -- LIJNZAAD ferm in loco en op levering in September op 8 R. voor Moschansky gehouden. -- WISSELKOERS. Londen 39⅝ a ¾; Amsterdam 193 a 193¼, Hamburg 34 13/16 a 35, Parijs 410 a 411.

Advertentien.

TENTOONSTELLING EENER SCHILDERIJ,

VERVAARDIGD DOOR DEN HEER

C. KRUSEMAN,

VOORSTELLENDE:

HET BEZOEK DES HEEREN

BIJ

MARTHA EN MARIA,

naar aanleiding van het Evangelie van *Lucas*, Hoofdstuk X, vers 38 en volgenden.

Dagelijks van des morgens 10 tot des namiddags 5 ure te bezigtigen in eene der Zalen van de **Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen.** Toegang **25** *Cents*, ten behoeve van een Weldadig doel.

***Finale Sluiting* op Donderdag 15 September.**

HEEREN LEDEN der Academie hebben *Persoonlijk* ***vrijen toegang.***

Voor de vele bewijzen van deelneming, ons betoond bij het overlijden van ons geliefd Kind, PETRONELLA WILHELMINA, betuigen wij, ook namens de Familie, onzen welmeenenden dank.

Rotterdam P. W. DICKE.
den 10 *September* 1853. A. DICKE,
VAN DEN TOORN.

Ondertrouwd

Mr. B. M. VERBRUGGE
Rotterdam en
8 *September* 1853, J. M. H. MEES.

Getrouwd

C. CRIELLAERT
Rotterdam en
den 7 *September* 1853. W. A. MADRY.

GENERAL STEAM NAVIGATION COMPANY.

LONDEN & ROTTERDAM.

De MAAL-STOOMPAKETTEN vertrekken met *PASSAGIERS en GOEDEREN*:

WOENSDAG 14 September, 's morgens **9** ure,
SATURDAG 17 „ „ **11** „

Bovendien ***tweemaal 's weeks*** eene STOOMBOOT, volkomen ingerigt tot het LADEN van ***VEE* en andere Goederen.**

De Agenten **W. SMITH & P. A. VAN ES.**

GENERAL-SCREW-STEAM-SHIPPING-COMPANY

(Incorporated by Royal Charter).

MAANDELIJKSCHE DIENST

Voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

Voerende de Koninklijke Mail.

Van SOUTHAMPTON naar *St. Vincent, Ascencion, Kaap de Goede Hoop, Point de Galle, Madras* en *Calcutta*, de uitmuntend ingerigte **Schroef-Stoomschepen** van 1800 Ton:

HYDASPES vertrekt 14 September 1853,
LADY JOCELIJN „ 14 October „
MAURITIUS „ 14 November „
INDIANA „ 14 December „

Naar PORT PHILIP en SYDNEY, het Schroefstoomschip ***HARBINGER,*** groot 1000 Ton, Kapitein ***J. W. Lang,*** vertrekt 1 October 1853.

DIENST TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDON,

Voor GOEDEREN en VEE.

Het Engelsche Schroefstoomschip

N A T A L,

groot 700 Ton, Kapit. *William Wintle,* vertrekt **Woensdag 14 *September,*** des morgens vroeg. Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te *Rotterdam*, en W. H. CAREY, **21.** Marklane, te *Londen*.

*** ***ACADEMIE***

VAN BEELDENDE KUNSTEN EN TECHNISCHE WETENSCHAPPEN TE ROTTERDAM.

BESTUURDERS der **Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen** geven kennis, dat zij tot het AANNEMEN van LEERLINGEN zitting zullen houden in een der Lokalen van de Academie, op Maandag en Dingsdag den **12** en **13** dezer maand, des avonds van 7 tot 9 ure.

Belanghebbenden worden tevens geinformeerd, dat de Kweekelingen voor de Afdeeling *Beeldende Kunsten* boven de 12 jaren en die voor de Afdeeling *Technische Wetenschappen* boven de 13 jaren oud moeten zijn, en de laatsten vóór hunne inschrijving Bewijzen moeten geven dat zij in het Lezen, Schrijven en in de vier Hoofdregelen der Rekenkunde, met de gewone en tiendeelige Breuken, genoegzaam bedreven zijn.

Namens Bestuurders voornoemd,

Rotterdam C. G. SCHUTZE VAN HOUTEN,
5 September 1853. *Secretaris.*

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een onfeilbaar middel tegen

Hoest, Verkoudheden en Aamborstigheid.

Er zijn elken dag zoo vele sprekende bewijzen van de krachtdadige uitwerking der **Pillen** van ***Holloway*** in gevallen van Borstziekten, voortvloeijende zoowel uit verouderden Hoest, als nieuw gevatte Koude, Kortademigheid enz., dat een ieder, hij zij jong of oud, die aan zulke Ongesteldheden onderhevig is, dadelijk zijne toevlugt behoorde te nemen tot deze onwaardeerbare **Pillen**, waarvan men na het gebruik de buitengewone geneeskracht zal ondervinden. Menigeen, die naauwelijks meer adem kon halen, en als het ware aan den rand des grafs stond, is tot verbazing van een ieder volmaakt hersteld.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **W. C. VAN DORT,** Depôthouder te **'s Gravenhage;** aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN,** te **'s Hertogenbosch;** alsmede te **Londen**, Strand, 244, *Holloway's Etablissement. — Door het vermeerderd debiet zijn de* ***prijzen*** *thans de volgende:*

DOOSJES PILLEN van *f* 0. 90, *f* 2. 10, *f* 3. 30, *f* 7. 75, *f* 15. 50, *f* 23. 50.
POTJES ZALF..... „ - 0. 90, - 2. 10, - 3. 30, - 8. 15, - 15. 90, - 23. 90.

ADMINISTRATEURS der HOOGE BRUG te *BOSKOOP* geven door deze aan de belanghebbenden kennis, dat van af 12 tot 24 *September aanstaande*, de **PASSAGE** over die **Brug**, ter oorzake van **Herstellingen**, *niet* zal worden toegelaten; — dat de gemeenschap zal kunnen worden onderhouden, van de Noordeindschebrug langs den westelijken Zijdeweg, of den Noordeindscheweg, en van de Reijerskoopscheweg langs het Goudsche Rijpad, of den Middelburgschenweg.

COKES.

Wegens te doene Reparatien wordt van heden tot en met den 15 September ***COKES*** geleverd tegen **40 *Cents*** per Mud en **10** ***Cents*** per Mud voor de aan Huis bezorging van genoemde hoeveelheid.

De Bestellingen kunnen, behalve aan de Fabriek, bij de onderstaande Bestelkantoren gedaan worden, als:

Bij den Heer P. DE KOSTER, **Hoogstraat,** 9/487.
„ „ „ C. J. GUTTENAAR, **Botersloot,** 9/549.
GAZ-FABRIEK Houtlaan.

G. A. BLANKENHEYM, *qq.*

De Ondergeteekende heeft de eer hierdoor te berigten, dat hij de **COURANTEN-VERHURING,** tot heden door *VAN DER SPRONG* uitgeoefend, heeft overgenomen, weshalve hij zich aanbeveelt tot het **Bezorgen** van alle Soorten van **Nieuwspapieren,** terwijl hij door eene accurate en civiele bediening zich het vertrouwen zijner geëerde Begunstigers zal trachten waardig te maken.

Adres 1ste Lombardstraat, boven *den Gouden Voet*, wijk 8, n.° 56. W. MOLENAAR.

ITALIAANSCH

BOEKHOUDEN.

Op den 3 October aanstaande, zal het **ONDERWIJS** bij den Ondergeteekende weder aanvang nemen.

WILLEM RIJKS *Bz.*,
Vest, over den Schouwburg, 6, 437.

Opregte Nieuwe

Bergsche ANSJOVIS,

te bekomen bij C. G. WELDRAGER, Steiger, bij de Korenbeurs te Rotterdam.

*** De **PANDEN,** bestaande in N.° 1, een **HUIS, PAKHUIS en ERVE,** aan de westzijde van de Bierhaven, wijk 1, n.° 385; N.° 2, een **HUIS, KOEKBAKKERS-WINKEL en ERVE,** aan de oostzijde van de Zandstraat, wijk 5, n.° 447, en N.° 3, een **WINKELHUIS en ERVE,** aan de westzijde van de Koningsteeg, wijk 2, n.° 83, welke door den Notaris *BURGER* op laatstleden Woensdag zijn geveild, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen aan de Gelderschekade, te Rotterdam, zullen aldaar op Woensdag den 14 September 1853, des namiddags ten 4 ure worden *Aggeslagen.*

*** De **PANDEN,** staande en gelegen te Rotterdam, N.° 1, zijnde de **BROODBAKKERIJ en ERVE,** in de Westwagenstraat, wijk 5, n.° 681, en N.° 2, het **HUIS, PAKHUIS en ERVE,** aan de Hoogstraat, wijk 11, n.° 254, welke op laatstleden Woensdag door de Notarissen *SANDER & PAATS* en *VAN DER HOOP*, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen aan de Gelderschekade zijn geveild, zullen op Woensdag den 14 September 1853, des namiddags ten vier ure, door genoemde Notarissen, ter zelfder plaatse, worden *Afgeslagen.*

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notaris *JOHN ANTHONY GROSHANS*, residerende te Rotterdam, als daartoe last hebbende van zijne Principalen, die daartoe geregtelijk zijn geauthoriseerd, is voornemens om op Woensdag den 14 September 1853, des namiddags ten 4 ure, in het Lokaal der Notarissen, aan de Gelderschekade alhier, in het openbaar te veilen en te verkoopen:

Een hecht, sterk, goed en aangenaam gesitueerd **HUIS, BOVENWONINGEN en ERVE,** staande en gelegen te Rotterdam, aan den Boerensteiger, nabij de Hoenderbrug, op den hoek van de Spaandersteeg, wijk **10,** n.° 18, strekkende vóór van den Steiger tot achter aan de Heeren *Browne en Heine*, Kadaster sectie N, n.° 34. Aangeslagen in de Grondlasten over 1853 op *f* 26. 50. Huurwaarde (zie Aanplakbiljet) te zamen *f* 360 in het jaar.

Het te veilen Pand is te aanvaarden den 1 October 1853 en te bezigtigen twee dagen vóór en des voormiddags van den dag der veiling, van 10 ure des morgens tot 4 ure des namiddags, op vertoon van een Permissiebiljet, door voornoemde Notaris af te geven. Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris *GROSHANS*, aan de Noordblaak, wijk 4, n.° 300.

*** DIRECTEUREN der BANK van LEENING te *ROTTERDAM*, zullen op Donderdag den 15 September 1853 of volgende dagen doen verkoopen: alle Verstane **PANDEN,** van de maanden ***April, Mei*** en ***Junij*** **1852;** diegenen welke den Verkoop hunner Panden wenschen voor te komen zullen de verschenen Intressen daarop moeten afdoen vóór of uiterlijk op Maandag den **12** September 1853.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne respective Principalen, zijn van meening om op Woensdag den 14 September 1853, des namiddags ten 4 ure, in het Lokaal der Notarissen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, publiek te veilen en te verkoopen:

N.° 1. Een extra hecht, sterk, goed betimmerd, alleraangenaamst gesitueerd en fraai uitzigt hebbend **HUIS,** bevattende onderscheidene logeabele en goed geornеerde **Vertrekken,** sommige Geplafonneerd en voorzien van Marmeren Schoorsteenmantels, goede **Keuken,** twee **Zolders** en **Vlieringen,** met Beschoten Daken, mitsgaders **PAKHUIS en ERVE,** staande en gelegen in den Open-Rijstuin te Rotterdam, wijk L/11, n.° 62/69, Kadaster sectie O, n.° 915. Aangeslagen in de Grondbelasting op *f* 79. 12, zijnde geheel in eigen gebruik en te aanvaarden met 1 November 1853.

N.° 2. Een extra hecht, sterk **HUIS, BOVENWONINGEN en ERVE,** staande en gelegen aan de westzijde van de Banketstraat te Rotterdam, wijk I/9, n.° 167/223, Kadaster sectie L, n.° 267. Aangeslagen in de Grondbelasting op *f* 20. 94. Verhuurd per week, het Benedenhuis a *f* **1. 70,** de Eerste Verdieping a *f* **1. 10** en de Tweede a *f* **1,** makende te zamen *f* **197. 60** 's jaars.

De te veilen Panden kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der veiling, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 3 ure, mits men voor het Perceel N.° 1 voorzien zij van een Permissiebiljet, door een der voornoemde Notarissen afgegeven, ten wier Kantore aan de Zuidblaak te Rotterdam inmiddels nadere informatien zijn te bekomen.

*** J. H. HACKMAN ASSCHENBERGH, H. CALKOEN *Hz.* en N. L. H. VAN SANTEN, Makelaars, zullen op Woensdag den 14 September 1853, des namiddags ten half twee ure, in *de Brakke Grond*, in de Nes, te Amsterdam, ten overstaan van een bevoegd Beambte, verkoopen: **135 *Pakken Noord-Amerikaansch***

KATOEN,

nat beschadigd. En dat bij Kavelingen, zoo als die volgens Biljetten worden aangewezen, liggende op den 1sten Zolder van het Pakhuis *de Timmerman*, Singel, bij de Geelvinksteeg, en in het Onderstuk van het Pakhuis *de Slok-Op*, Binnen Amstel, bij de Amstelstraat, en aldaar daags vóór en op den verkoopdag van 8 tot 1 ure te zien.

Openbare Aanbesteding.

De COMMISSIE over de **Plaatselijke Werken en Eigendommen** der gemeente ***Rotterdam*** zal, op Woensdag den **21** September 1853, des voormiddags ten 10 ure, in hare Vergaderkamer, op het Timmerhuis, in 4 Percelen aanbesteden, de **LEVERANTIE** van de volgende **BOUWSTOFFEN,** als:

1e Perceel, **360,000** *Waalsche* Getrokken **KLINKERS.**
2e „ **200,000** „ Vlakke **DITO.**
3e „ **25** Gegoten IJzeren **BERRIEN.**
4e „ **800** Mudden *Luiksche* **KLUITKALK.**

Alles op de Voorwaarden, welke, tegen betaling van 25 *Cents*, bij de Stads-Drukkers Wed. *P. VAN WAESBERGE & ZOON*, te bekomen zijn, en voorts dagelijks, de Zondagen uitgezonderd, van des voormiddags 9 tot des namiddags 1 ure, op het Timmerhuis ter lezing liggen. Nadere informatien dienaangaande zullen, des verlangd wordende, aan bovengenoemd Timmerhuis te bekomen zijn.

*** Op Zaturdag den 8 October 1853, des namiddags ten één ure, zal te Utrecht publiek worden verkocht, ten overstaan van den Notaris Mr. *H. A. R. VOSMAER:*

I. Het in zeer goeden staat onderhouden, tot Zomer- en Winterverblijf geschikt **BUITENGOED,** genaamd ***DE HORST,*** gelegen onder ***Driebergen,*** aan den Straatweg naar Doorn, voorzien van een bijzonder goed en geriefelijk ingerigt **HEERENHUIS** met tien KAMERS, meest allen uitzigt hebbende op den Straatweg; waarachter een Gebouw geschikt tot ORANJERIE, benevens eene KAMER en BADKAMER, STAL voor 4 Paarden, ruim KOETSHUIS, eene SCHUUR met KOESTALLING, TUINMANSWONING; voorts smaakvol aangelegd PLANTSOEN met Lanen van Opgaand Hout en Wandeldreven, uitgestrekten MOESTUIN en BOOMGAARD, BOUWLAND, enz., alles te zamen eene uitgestrektheid hebbende van circa vijf Bunders; — te aanvaarden 15 November.

II. Een zeer aangenaam gelegen **BUITENVERBLIJF,** aan den Straatweg in het Dorp ***Driebergen,*** bestaande uit een goed betimmerd en logeabel **HEERENHUIS,** geschikt tot Zomer- en Winterverblijf, hebbende acht KAMERS, KEUKEN, KELDER, beschoten ZOLDER, een smaakvol aangelegden TUIN, waarin Prieel en Bergschuurtje. Verhuurd voor *f* 625 aan den Heer Baron *VAN WASSENAER TOT CATWIJCK.*

Deze Perceelen zijn te bezigtigen des Dingsdags en Vrijdags van 11—3 ure, mits voorzien van een Toegang-Billet, ten Kantore van den Notaris *VOSMAER* te Utrecht verkrijgbaar.

Te ROTTERDAM,

bij ARRENBERG & VAN REYN.